

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuunnitelma Kaukovainon koulussa

OULU

Sivistys- ja
kulttuuripalvelut

Johdanto

- Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta velvoittaa kouluja ja oppilaitoksia laatimaan tasa-arvosuunnitelman. Yhdenvertaisuuslaki edellyttää, että kouluilla ja oppilaitoksilla pitää olla suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
- Tasa-arvon edistäminen kouluissa tarkoittaa sitä, että tyttöjä ja poikia kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi koulupäivän kaikissa tilanteissa. Koulussa laadittava tasa-arvosuunnitelma on työkalu, joka ennaltaehkäisee sukupuolen perusteella tapahtuvaa syrjintää ja tukee sukupuolten tasa-arvon edistämistä koulun arjessa. Tasa-arvosuunnitelmalla varmistetaan, että koulussa tehdään järjestelmällistä tasa-arvotyötä. Tavoitteena on myös, että tulevaisuudessa naiset ja miehet jakautuisivat eri tehtävatasoille ja eri ammatteihin nykyistä tasaisemmin kykyjensä ja taipumustensa mukaan.
- Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa koulussa ei saa esiintyä syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn, kuten iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, seksuaalisen suuntautumisen, terveydentilan tai vammaisuuden perusteella. Suomen perustuslaissa yhdenvertaisuuden periaate viittaa sekä syrjinnän kieltoon että ihmisten yhdenvertaisuuteen lain edessä. Yhdenvertaisuuslaki, rikoslaki, tasa-arvolaki ja työlainsäädäntö tarkentavat syrjinnän kieltoa eri elämänalueilla.

Johdanto

- Tasa-arvon edistämässä ei ole kyse vain oikeudenmukaisuuden toteuttamisesta, vaan myös edellytysten luomisesta viihtyisän ja motivoivan oppimisympäristön syntymiseksi. Kun kaikkien osaamista ja työtä arvostetaan oikeudenmukaisesti, edistää se oppilaiden hyvinvointia ja kouluviihtyvyyttä.
- Tavoitteena on tasa-arvoinen, yhteistyökykyinen sekä tuloksekas työympäristö, jossa tasa-arvo on osa koko toimintakulttuuria. Tasa-arvon edistäminen on kaikkien koulun jäsenten velvollisuus. Erityisesti koulun johdon ja henkilökunnan sitoutuminen tasa-arvoa edistäviin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin on tärkeää. Tasa-arvosuunnitelman perimmäinen tarkoitus on, että tasa-arvoajatus ja – tavoite saataisiin luontevasti sisällytettyä kaikkeen koulun toimintaan.
- Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista vaikeuttaviin asenteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Syrjivät asenteet ovat usein tiedostamattomia ja syrjivät rakenteet vaikeasti havaittavissa. Ilman asenteellisia muutoksia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi tehtävät toimenpiteet jäävät vaikutukseltaan pinnallisiksi ja lyhytkestoisiksi.
- Tämä suunnitelma toimii pohjana Kaukovainion koulun tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistyölle. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään tarvittaessa, mutta vähintään kolmen vuoden välein selvitetään tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen tilanne kouluissa. Tätä suunnitelmaa täydentävät vuosittaiset nostot tasa-arvosuunnitelmasta ja koulun oppilashuoltosuunnitelma.

Nykytilan kartoitus

- Kartoitukset toteutettiin kyselyinä (OPH:n lomake) oppilaille (5.-9. luokat), henkilökunnalle ja huoltajille. OPH:n kyselyn peruskysymyksiä muokattiin, jotta saatiin esille myös monikulttuurisuus näkökulma.
- Kartoitukseen osallistui
 - Oppilaat 177 (Forms-kysely)
 - Henkilökunta 35 (Forms-kysely)
 - Huoltajat 13 (Wilma-kysely)
- Oppilaiden keskuudessa koulu koettiin tasa-arvoiseksi ja monikulttuurisuuden näkyminen koulussa positiivisena
 - Kuitenkin seksuaaliseen suuntautuneisuuteen liittyviä heittelyjä (homottelua) esiintyy liikaa ja siihen oppilaat toivoivat opettajien puuttuvan
- Huoltajat toivat esille kyselyssä, että he toivovat koulun huomioivan kaiken tyyppiset oppilaat (myös ujut ja hiljaiset) sekä tarjoavan tarpeeksi tukea tehostetun ja erityisen tuen oppilaille
- Henkilökunnan kyselyssä kulttuuritietoisuuden koettiin olevan hyvällä tasolla, mutta sukupuolten välisen tasa-arvon kannalta kaivattiin vielä täsmennyksiä esimerkiksi yhteistä keskustelua ja oppilaiden WC-tilojen muuttamista sukupuolettomiksi
 - Yli puolet vastanneista henkilökunnan jäsenistä koki kaipaavansa lisäkoulutusta aiheesta

"en ole kertonut henkilökunnalle koska meidän luokalla siitä on tullut aika normaalia että kaikki heittävät toisille vähän seksuaalista läppää mutta musta ei tunnu silti kamalan kivalta et niin tehdään"

Koulun kehittämiskohteet

- Nykytilan kartoituksessa nousseiden keskeisten havaintojen perusteella valittiin koulun kehittämiskohteet kolmelle seuraavalle vuodelle
- Kehittämiskohteiden valinta toteutettiin oppilashuoltotyöryhmän toimesta
 - Asiaa käsitellään henkilöstön kokouksissa ja tarkemmat toimenpiteet määritellään yhdessä vuosittain

“Luokkalaisillani on semi paljon homo nimittelyä/läppää. Itteltä ollaan kysytty muutamaaan otteeseen, että olenko lesbo tai trans. Ei kivaa, varnikinin kun se ei kellekään kuulu, mitä olen.”

Kehittämiskohteiden toimenpiteet, aikataulu ja vastuu

	Toimenpiteet lv 2022-2023	Vastuu	Toimenpiteet lv 2023-2024	Vastuu	Toimenpiteet lv 2024-2025	Vastuu
Kehittämiskohde 1: Kouluviihtyvyyden tukeminen	Ryhmyttäminen, yhteistyö nuokkarin kanssa.	Luokanopettajat ja –valvojat yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Koulun tilojen tarkastelu (talomalli)	Oppilashuollon toimijat yhteistyössä nuokkarin ja kirjaston kanssa.	Edellisten vuosien asioiden jatkojalostaminen	Oppilashuollon toimijat
Kehittämiskohde 2: Lähiaikuisen saavutettavuus	Toimintamallin kehittäminen oman ryhmän huolien kuulemiseen	Työparit/ryhmyrit	Kirjallinen kysyminen neljännesvuosittain	Luokanopettajat ja –valvojat yhteistyössä oppilashuollon toimijoiden kanssa.	Edellisten vuosien asioiden jatkojalostaminen	Oppilashuollon toimijat
Kehittämiskohde 3: Puheilmapiiri	Kohdennettua yhteisöllistä luokkatyötä. Puheilmapiiriin vaikuttaminen luokissa.	Oppilashuollon toimijat ja kolmannen sektorin toimijat. Turvataivastavat ja opettajat.	Turvataivosten vuosikellon mukaiset toiminnot	Turvataivostavat yhteistyössä oppilashuollon kanssa	Edellisten vuosien asioiden jatkojalostaminen	Oppilashuollon toimijat

Arviointi

Kolmivuotiskauden aikana toteutetaan vuosittain joko toiminnallinen hyvinvointikysely tai kouluterveyskysely, joiden avulla tarkastellaan kehittämiskohteiden toteutumista ja vaikuttavuutta.